

“มาร์ค” หมิ่น “มาร์ค”

จากเหตุการณ์ความไม่สงบของประเทศไทยที่เกิดขึ้นจะเห็นได้ว่าภาคประชาชนหรือสังคมนั้นได้ออกมาวิพากษ์วิจารณ์กันอย่างมากทั้งในส่วนของการทำงานของรัฐบาลเองและในส่วนของผู้ชุมนุม ในการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของประชาชนนี้ย่อมชี้ให้เห็นว่าปัจจุบันประชาชนมีความสนใจในทางการเมืองมากยิ่งขึ้นกว่าเดิม ส่วนหนึ่งอาจจะมาจากการพัฒนาของเทคโนโลยีการสื่อสารจนทำให้ผู้คนสามารถรับรู้ข่าวสารและติดต่อกันได้เร็วมากยิ่งขึ้น เช่น การติดต่อสื่อสารที่กระทำผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ในการที่มนุษย์สามารถทำการติดต่อสื่อสารกันได้เร็วมากยิ่งขึ้นนี้ย่อมหนึ่งถือเป็นส่วนที่ดีเพราะทำให้การดำเนินงานต่างๆ สะดวกรวดเร็ว แต่ในอีกมุมหนึ่งก็อาจมีผลเสียได้เช่นกันเพราะในการติดต่อสื่อสารที่กระทำผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีทั้งข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์เชื่อถือได้และข้อมูลข่าวสารที่เป็นโทษบิดเบือนไปจากข้อเท็จจริง ด้วยเหตุนี้ หากประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารที่ไม่ถูกต้องและมีการแพร่กระจายข่าวนั้นต่อไป เช่นนี้ย่อมก่อให้เกิดผลเสียต่อสังคมในวงกว้างได้ สำหรับการแสดงความคิดเห็นหรือวิพากษ์วิจารณ์การกระทำของใครก็ตามนั้น ผู้วิจารณ์ควรที่จะต้องคิดไตร่ตรองและแสดงออกมาเป็นเหตุและผลอยู่เสมอเพื่อเป็นหลักในการโต้แย้งการกระทำนั้นๆ ทั้งนี้ หากผู้วิจารณ์ได้แสดงความคิดเห็นโดยปราศจากเหตุผลที่ถูกต้องหรือใช้ถ้อยคำที่รุนแรงไม่เหมาะสมตามอารมณ์แล้ว นอกจากจะไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ฟังยังอาจเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายได้เช่นกัน สำหรับบทความในครั้งนี้ผู้เขียนอยากนำเสนอกรณีศึกษากรณีหนึ่งที่เกิดจากการแสดงความคิดเห็นวิพากษ์วิจารณ์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจนเกิดเป็นข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์หลายฉบับ

ท่านผู้อ่านคงพอจำกันได้ในปีที่ผู้เข้าแข่งขันร้องเพลงรายการหนึ่ง (น้องมาร์ค) โพสต์ข้อความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของนายกรัฐมนตรีนงในคอมพิวเตอร์ผ่านเว็บไซต์เครือข่ายสังคมที่เรียกว่า “FACEBOOK” ซึ่งเป็นข้อความที่ใช้ถ้อยคำรุนแรงหยาบคาย (ในส่วนของรายละเอียดของข้อความนั้นผู้เขียนขออนุญาตไม่ทำการกล่าวถึง) สำหรับผู้ที่เคยได้อ่านข้อความดังกล่าวแล้วคงพอจะทราบดีว่าข้อความนั้นมีลักษณะเป็นเช่นไร โดยหลักแล้วในการวิพากษ์วิจารณ์นั้นจะต้องมีลักษณะเป็นการให้คำตัดสินโดยผู้มีความรู้ น่าเชื่อถือหรือเชื่อถือได้ ส่วนการแสดงความคิดเห็นก็เป็นเรื่องของการแสดงออกทางความคิดหรือความเชื่อของแต่ละบุคคลซึ่งขึ้นอยู่กับวิจารณญาณ จากที่ได้กล่าวมาจะเห็นว่าทั้งสองส่วนไม่ว่าการแสดง

ความคิดเห็นที่ดี การวิพากษ์วิจารณ์ที่ดี ไม่มีส่วนไหนเลยที่มีลักษณะเป็นการใช้อารมณ์หรือปราศจากเหตุผล ด้วยเหตุนี้ หากเป็นการที่ผู้แสดงความคิดเห็นหรือวิพากษ์วิจารณ์นั้นได้ใช้อารมณ์ ใช้ถ้อยคำรุนแรงหยาบคาย หรือแสดงข้อความอันมีลักษณะเป็นการใส่ความผู้อื่นแล้วก็จะถือเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายได้

ในกรณีศึกษาผู้เขียนขอแยกพิจารณาออกเป็นสองส่วนดังนี้ ส่วนแรก คือ ประชาชนย่อมมีสิทธิเสรีภาพ ในการแสดงความคิดเห็นไม่ว่าจะด้วยการพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา หรือการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น ภายใต้กรอบของรัฐธรรมนูญ (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๕) แต่ทั้งนี้ในการแสดงความคิดเห็นต้องไม่ กระทบกระเทือนต่อสิ่งต่างๆ เช่น การรักษาความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของ ประชาชน เป็นต้น มิฉะนั้นอาจถูกจำกัดเสรีภาพได้ จากหลักเกณฑ์ดังกล่าวเมื่อประชาชนไม่เห็นด้วยกับการ บริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลแล้วประชาชนก็ย่อมที่จะแสดงความคิดเห็นได้ว่ารัฐบาลควรทำอย่างนี้หรือ รัฐบาลน่าจะทำอย่างนั้น หากการแสดงความคิดเห็นไม่มีข้อความส่วนใดที่ขัดต่อหลักเกณฑ์ข้างต้นแล้วรัฐก็ไม่สามารถจำกัดเสรีภาพของประชาชนได้

สำหรับในส่วนที่สอง เมื่อได้พิจารณาจากข้อความแล้วส่วนหนึ่งของข้อความพบว่ามีการใช้ถ้อยคำ รุนแรงหยาบคายคำท่อนายกรัฐมนตรีซึ่งถือเป็นการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาดูหมิ่นซึ่ง หน้า ตามมาตรา ๑๕๑ อธิบายโดยสังเขป ดังนี้

มาตรา ๑๕๑ บัญญัติว่า “ผู้ใดดูหมิ่นผู้อื่นซึ่งหน้าหรือด้วยการโฆษณา ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่ง เดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

จากบทบัญญัติข้างต้น กล่าวคือ ผู้กระทำนั้นจะต้องมีเจตนาในการดูหมิ่น และการดูหมิ่นก็สามารถ กระทำได้โดยวิธีต่างๆ เช่น ดูถูกเหยียดหยาม ทำให้ผู้อื่นได้รับความอับอาย คำด้วยถ้อยคำหยาบคาย เป็นต้น คำว่า “ซึ่งหน้า” หมายถึง อยู่ต่อหน้าโดยไม่จำเป็นต้องเห็นหน้ากันเพียงแต่ได้ยินข้อความก็ถือเป็นการดูหมิ่นแล้ว ส่วนคำว่า “การโฆษณา” หมายถึง การเผยแพร่สู่สาธารณะ เช่น การลงหนังสือพิมพ์ การปิดประกาศ เป็นต้น เมื่อ ผู้ใดกระทำความผิดประกอบความผิดดังกล่าวแล้วผู้นั้นย่อมมีความผิดฐานดูหมิ่นซึ่งหน้า

ดังนั้น การที่น้องมาร์คเจตนาโพสต์ข้อความด้วยถ้อยคำรุนแรงหยาบคายต่อนายกรัฐมนตรีประสงค์ที่จะ เหยียดหยามจึงถือเป็นการดูหมิ่นซึ่งหน้าต่อนายกรัฐมนตรี แม้การโพสต์ข้อความลงในคอมพิวเตอร์ผ่านเว็บไซต์ นั้นจะมีใช่เป็นกรณีการกระทำต่อหน้าแต่การโพสต์ข้อความก็ถือเป็นการ โฆษณา เพราะข้อความได้เผยแพร่สู่

สาธารณะ การกระทำของน้องมาร์คจึงครบองค์ประกอบเป็นความผิดฐานดูหมิ่นซึ่งหน้าตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๓ แล้ว ซึ่งสามารถถูกดำเนินการฟ้องร้องคดีขอให้ศาลลงโทษได้ อย่างไรก็ดี น้องมาร์คนั้นก็ได้รับยอมรับแล้วว่าทำจริงและเสียใจในสิ่งที่ทำลงไปเนื่องจากรู้เท่าไม่ถึงการณ์พร้อมทั้งขอมาต่อนายกรัฐมนตรีผ่านสื่อแล้ว สังคมก็ควรให้อภัยและให้โอกาสกลับตัว

มาถึงตอนนี้ท่านผู้อ่านคงพอจะเห็นแล้วว่าใช้หรือไม่ว่าการที่จะแสดงความคิดเห็นหรือวิพากษ์วิจารณ์ใครก็ตามควรที่จะต้องอยู่บนพื้นฐานของการใช้เหตุผลหาใช่เป็นการใช้อารมณ์แต่อย่างใดหรือไม่ ที่สังคมแตกแยกและมีปัญหามากขนาดนี้ส่วนหนึ่งมาจากการที่ประชาชนใช้อารมณ์ในการตัดสินปัญหาปราศจากเหตุผลประกอบกับการได้รับข่าวสารที่แตกต่างกัน เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นบางทียากที่จะชี้ว่าฝ่ายใดเป็นฝ่ายที่ผิดหรือถูกแต่สุดท้ายหากที่จะต้องตัดสินว่าฝ่ายใดเป็นฝ่ายที่ผิดแล้วก็ต้องเป็นการพินิจพิจารณาจากข้อเท็จจริง พยานหลักฐานและเหตุผลประกอบกัน สมมุติว่าท่านมีสิทธิในทรัพย์สินชิ้นหนึ่ง มีคนมาบอกท่านว่าให้ท่านสละสิทธิในทรัพย์สินชิ้นนั้น เพราะเป็นการได้มาโดยไม่ชอบ มิฉะนั้นจะทำการเผาทรัพย์สิน เมื่อท่านไม่สละสิทธิคนๆ นั้นก็ทำการเผาทรัพย์สิน ถ้ามว่าการกระทำดังกล่าวนี้มีเหตุผลเพียงพอหรือไม่อย่างไร ผู้เขียนเห็นว่า การที่คนๆ หนึ่งจะมีสิทธิใดก็ตามจะต้องเป็นสิ่งที่กฎหมายรับรองและคุ้มครองให้ การได้สิทธินั้นมาไม่ว่าจะถูกกฎหมายก็ดีหรือผิดกฎหมายก็ดีเป็นอีกกรณีหนึ่งที่ต้องทำการวินิจฉัย ซึ่งหากเป็นการได้สิทธิมาโดยไม่ถูกต้องตามกฎหมายแล้วก็ถือว่าผู้นั้นไม่มีสิทธิ ในกรณีนี้จึงจำเป็นต้องพิจารณาเป็นขั้นตอนไปไม่ใช่เมื่ออีกฝ่ายหนึ่งเห็นว่าเป็นการที่ไม่ถูกต้องแล้วก็ทำการข่มขู่บีบบังคับกันเองเช่นนี้สังคมคงหาความสุขได้ยาก สุดท้ายนี้ผู้เขียนหวังว่าต่อไปคงจะได้เห็นสังคมแสดงความคิดเห็นหรือวิพากษ์วิจารณ์กันอย่างใช้เหตุผลปราศจากอารมณ์ ทั้งนี้ ก็เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติต่อไป

อ. อัสวิน พาณิชย์พงศ์พัฒน์